

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

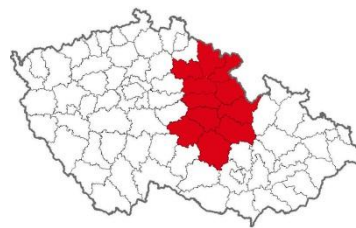
Havlíčkův Brod 14.7.2014
čj. UKZUZ 053687/2014

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Souhrnná zpráva oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch v roce 2013

1. Počasí

Leden začal teplým počasím a teploty se pohybovaly v příjemném rozmezí od -8 °C do plus 10 °C. Výrazný pokles byl zaznamenán v některých lokalitách až v poslední dekádě měsíce, kdy naměřená minima výjimečně klesala i pod hranici -20 °C. Srážkově byl leden velmi vydatný (celkové úhrny dosahovaly více než dvojnásobku dlouholetého průměru) a teplotně byl průměrný.

Únor podobně jako předcházející měsíc byl bez výrazných teplotních výkyvů. Pouze v posledním týdnu byly naměřeny teploty i pod -5 °C, ale stále denní maxima překračovala nulu. K ochlazení došlo opět až v závěru měsíce. Mimo nejvyšších poloh sledované oblasti zůstávala sněhová pokrývka ležet pouze několik dnů a její tání spolu s deštěm způsobovaly lokálně i zvýšení hladin toků a silné podmáčení některých pozemků. Z hlediska dlouhodobého sledování byl tento měsíc teplotně normální, ale úhrn srážek dosáhl jeden a půl násobek průměru.

První dekáda **března** navázala na předcházející období a teplotně se pohybovala nad průměrem minulých let. Poté následovalo poměrně značné ochlazení s kulminací 24.3., kdy na některých místech byly zaznamenány mrazy blízké se k -20 °C. Velmi nízká byla i průměrná denní teplota tohoto měsíce, a to -3,5 °C pod dlouhodobým průměrem. Došlo také k výraznému úbytku srážek a jejich celkový úhrn činil pouze asi 2/3 obvyklé hodnoty.

Na začátku **dubna** ještě pokračovalo velmi chladné počasí a po jaru nebylo ani památky. Po tuto dobu se teploty dostávaly nad nulu pouze sporadicky. V těchto dnech byla srážková činnost malá a většinou ve formě sněhové. V následujícím období nastalo pozvolné oteplování a lokálně byla zaznamenána bouřková činnost a krupobití. V druhé polovině měsíce došlo k výraznějšímu oteplení a v posledním týdnu byly naměřeny i teploty okolo 25 °C. Po následném prudkém ochlazení došlo při bouřkách k výskytu lokálních záplav v okrese Svitavy /lokality Cerekvice, Sloupnice nad Loučnou a Újezdec/ a ve stejném okrese /lokality Makov, Morašice a Dolní Újezd/ způsobilo značné škody krupobití. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem byl tento měsíc velmi suchý – asi 40% normálu, teplotně mírně nad průměrem.

Květen začal příjemnými jarními teplotami a naštěstí přišly i potřebné srážky. Po celý měsíc docházelo ke střídání teplejších a chladnějších období s dostatkem srážek často bouřkového charakteru. Lokálně byly naměřeny silné srážky, padaly kroupy a bylo

zaznamenáno lokální poškození porostů silným nárazovým větrem. V průběhu měsíce došlo k poklesu průměrných teplot a v jeho závěru byly na mnoha místech naměřeny přízemní mrazíky a nejvyšší denní teploty nepřekročily 10 °C. Srážkově byl květen silně nadprůměrný /okolo 180% normálu/ a teplotně slabě podprůměrný.

První týden **června** pokračovalo poměrně chladné počasí s dosti vydatnými srážkami, které měly za následek lokální záplavy. Poté došlo k postupnému oteplování a v mnoha případech byly zaznamenány teplotní rekordy, kdy maxima překračovala hranici 32 °C. I když postupně klesala intenzita srážek, zůstávalo mnoho míst zaplaveno nebo podmáčeno. V závěru měsíce došlo k velmi výraznému ochlazení ve spojení s dalšími vydatnými srážkami. Tyto způsobily opětovné zaplavení níže položených pozemků. Celý červen byl teplotně normální a srážkově silně nadprůměrný /asi 170 % dlouhodobého měření/.

Začátek **července** byl ve znamení postupného oteplování a s minimem srážek. Po převážnou část měsíce panovalo příjemné letní počasí, pouze ranní teploty byly na toto období velmi nízké. Minima se pohybovala pouze okolo 10 °C, ale v některých případech byly naměřeny i hodnoty podstatně nižší. Teploty, které postupně překročily hranici 35 °C se spolu s nedostatkem srážek projeví na stavu porostů většiny zemědělských plodin. Závěrem měsíce sice přišly bouřky s lokálně silnými srážkami a např. v okrese Chrudim i s krupobitím, ale celkový úhrn v porovnání s dlouholetým průměrem činil pouze asi 20%. Průměrná teplota byla vyšší o téměř 2 °C.

Srpen - pokračující velmi teplé počasí (nejvyšší naměřené hodnoty přesahovaly 30 °C) bylo ukončeno po několika dnech poměrně silnými srážkami lokálně doprovázenými krupobitím a výrazným ochlazením. Poté následovalo více než týdenní období prakticky beze srážek s denními maximy nad 20 °C. Značný pokles teplot se projevil i na nočních teplotách a v polovině měsíce srpna byly v některých lokalitách naměřeny teploty pod 5 °C. Ve zbývajících částech měsíce se ráz počasí vrátil k letnímu a spolu se zvýšením teplot přišly více či méně vydatné deště. Teplotně i srážkově byl tento měsíc v normálu.

V průběhu **září** panovalo proměnlivé počasí charakterizované značným rozdílem teplot v jednotlivých obdobích. Při chladnějších klesala denní maxima pod 15 °C a v průběhu teplejších byly zaznamenány běžně teploty nad 20 °C. Obdobné výkyvy byly i u nejnižších teplot, které se pohybovaly v rozmezí 5 °C až 13 °C a v závěru měsíce byly pozorovány i lokální přízemní mrazíky. Za celé období se úhrn srážek pohyboval slabě nad dlouhodobým průměrem. Průměrná teplota byla téměř o 1,5 °C nižší, než je hodnota dlouhodobého sledování.

Začátek **října** byl ve znamení postupného poklesu teplot s minimem srážek. Maximální denní teplota klesla z hodnot kolem 15 °C až na 10 °C. Ranní minima spadla v těchto dnech i pod bod mrazu. Poté se ráz počasí ustálil a prakticky až do konce měsíce převládalo typické podzimní počasí. Denní maxima se pohybovala okolo 10 °C a ranní mrazíky byly zaznamenány pouze ojediněle. Úplný závěr byl ve znamení návratu babího léta, kdy nejvyšší denní teploty běžně atakovaly 20 °C. V některých dnech dokonce neklesla minima nočních teplot pod 10 °C. Úhrn srážek mírně překročil úroveň dlouhodobého průměru, stejně jako teplota.

První týden v **listopadu** ještě doznívalo příjemné podzimní počasí s maximálními teplotami nad 10 °C (v teplejších oblastech byly zaznamenány teploty těsně pod 20 °C). Poté následovaly asi dva týdny s teplotními maximy od 5 °C do 10 °C. V tomto období klesaly minimální teploty poměrně často pod nulu, ale ne více než 2-3 °C. Závěr listopadu byl ve znamení výraznějšího ochlazení, ale průměrná teplota za celý měsíc i tak byla o 1,5 °C vyšší než dlouhodobá měření. Srážkový úhrn jen mírně přesáhl 40 % dlouholetému průměru.

Od začátku **prosince** až do konce roku docházelo ke střídání teplejších a chladnějších několikadenních období. Poslední výrazné ochlazení bylo od 17. do 22. 12. ale po něm následovalo velmi teplé období trvající prakticky až do konce roku, kdy teploty klesaly pod bod mrazu pouze výjimečně. Velmi častým jevem byla teplotní inverze se všemi průvodními jevy (jinovatka, námrazy, mrznoucí déšť apod.). Vláhově bylo celé sledované období podprůměrné /srážkový úhrn činil 40 % dlouholetému průměru/ a výraznější sněhové srážky se vyskytly pouze v prvních dnech měsíce. Ve stejném období byly na většině území zaznamenány silné větrné porывы způsobující škody na solitérech i lesních porostech. Teplotně byl i tento měsíc nadprůměrný

Zhodnocení roku 2013

Stav porostů většiny ozimých plodin byl po skončení zimy hodnocen jako dobrý. V průběhu zimy došlo k vyrovnání vláhového deficitu z podzimu předešlého roku a pozitivní vliv měla i absence dlouhodobé sněhové pokrývky v souvislosti s rozvojem některých houbových chorob. Poměrně silné ranní mrazy v březnu umožnily provést přihnojení porostů, ale další jarní práce znemožnil značně vysoký obsah vody v půdě. Ten byl i důvodem nedostatku vzduchu v ornici a žlutého zabarvení porostů. Kromě zmíněného přihnojení byly jarní práce zahájeny se značným zpožděním a mnohdy i vzhledem k zamokření pozemků méně kvalitně. Ve vyšších polohách se tyto práce rozjely naplno až v polovině dubna. Současně však došlo k výraznému oteplení a na to reagovala i většina plodin velmi rychlým vývojem, zřetelným především u porostů řepky ozimé. Průběh počasí vyhovoval i škůdcům, kdy od prvních výskytů k dosažení prahu škodlivosti stačilo několik málo dnů.

Lokálně až velmi vydatné srážky v průběhu května způsobily zastavení polních prací - především sázení brambor. Pokračoval velmi intenzivní růst a vývoj u všech plodin a postupně se tak ztrácelo zpoždění způsobené pozdním nástupem jara. Lokálně došlo k polehnutí porostů. Na mnoha místech nebylo možno uskutečnit aplikaci herbicidů, což způsobilo zvýšené zaplevelení především v porostech kukuřic a okopanin. Značný přebytek vody spolu s výrazným ochlazením se již projevil změnami ve zbarvení některých porostů. Na svažitých pozemcích došlo také ke splachu a byly i zaznamenány protřžené brázdy v porostech brambor. Abnormálně vysoké srážkové úhrny v průběhu května a června měly za následek značně omezené, popřípadě i zcela nemožné vstupy zemědělské techniky do porostů. S velikými obtížemi byla prováděna i sklizeň luk a pícnin na orné půdě. Lokálně silné zaplevelení bylo pozorováno v později založených porostů kukuřic a brambor – nebyly provedeny aplikace půdních herbicidů.

V průběhu července panovaly extrémně vysoké teploty s minimem srážek. Velmi pozitivně se toto počasí promítlo v porostech kukuřic – ty konečně získaly normální barvu /mimo zaplavené lokality/ a značně povyroستly. Výnosy v ranobramborářských oblastech byly velmi dobré, ale kvalitu hlíz snižoval poměrně hojný výskyt rozprasků způsobený překotným růstem a přebytkem vody v půdě. Již v červenci se však začal projevovat nedostatek vláhy. Mimo kukuřice, trpěly porosty zemědělských plodin nedostatkem vláhy. Především v teplejších oblastech došlo k nouzovému dozrávání některých plodin a k výraznému zpomalení, případně až zastavení nárůstu hlíz především u pozdnějších odrůd brambor. Kromě negativního dopadu vysokých teplot a sucha došlo v důsledku následujících prudkých srážek a silných větrů i k polehnutí většiny porostů.

Vydatné srážky v srpnu sice udržely většinu porostů brambor ve vegetaci, ale současně značně zdržely žňové práce. To způsobilo i zdržení při předseťové přípravě a v některých případech i nedodržení termínů výsevu ozimých plodin. Naštěstí počasí po celý podzim umožnilo provádění těchto prací. Výnosy brambor byly poznamenány nepříznivým průběhem počasí během vegetace, což způsobilo menší nárůst hlíz. Snížení výnosů bylo rozdílné podle odrůd a stanoviště /odhad je cca 25%/. Zhruba stejný výpadek byl zaznamenán při sklizni kukuřice na siláž. Důvodem byl nejen menší nárůst rostlinné hmoty, ale i vyšší ztráty při sklizni způsobené „přilehnutím“ rostlin v důsledku silných větrů během vegetace.

OBILNINY

Porosty ozimých obilovin byly lokálně silně zamokřeny a v druhé polovině března byla na některých pozemcích zaznamenána značná větrná eroze a výjimkou nebyl ani úbytek rostlin. Především plochy ozimých ječmenů, v menší míře i pšenic byly většinou povadlé, světlé až zažloutlé. Příčinou byl vysoký obsah vody v půdě a ze stejného důvodu bylo značně zpožděno setí jařin. I když porosty začínaly regenerovat teprve začátkem dubna a část rostlin byla odumřelá, nebylo hlášeno větší množství zaorávek.

Avšak již v průběhu dubna se v důsledku poměrně vysokých teplot a velmi slabých srážek začal na některých pozemcích projevovat nedostatek vláhy. Ta přišla v průběhu měsíců května a června v množství dostatečném, ale ne vždy to bylo v optimální formě. Často se jednalo o bouřky s krupobitím a silnými větry a důsledkem toho na některých lokalitách došlo k polehnutí porostů ozimů. Vše se odehrávalo za nebývale nízkých teplot a tak především vzešlé porosty kukuřic stagnovaly ve vývoji a většinou byly světlé až žluté.

V porostech a výdrolech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo již na podzim 2012 odebráno 17 vzorků a na jaře 2013 pak dalších 19 vzorků. Celkově tedy bylo v souvislosti s výskytem viróz na jaře 2012 odebráno 36 vzorků; výskyt virových zakrslostí byl laboratorně potvrzen u 17 vzorků. Všechny pozitivní vzorky byly infikovány pouze **virem zakrslosti pšenice (WDV)**.

Okresy a katastry s laboratorně ověřenými výskyty virových zakrslostí obilnin:

a) jaro 2013 (primární infekce v nově založených porostech ozimů zjištěné na podzim 2012 + sekundární infekce zjištěné na jaře 2013)

WDV – Havlíčkův Brod (Golčův Jeníkov, Libice nad Doubravou), Chrudim (Chlum u Hlinska, Pěšice, Zderaz), Rychnov nad Kněžnou (Voděrady u Českých Heřmanic), Ústí nad Orlicí (Hrušová, Choceň, Vračovice, Vysoké Mýto).

b) podzim 2013 (rezervoáry a nový osev)

WDV – Chrudim (Lukavice).

BYDV – 0

Směs WDV + BYDV – 0

Výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl na jaře 2013 zjišťován ve 40 porostech obilnin, přičemž slabý výskyt byl zaznamenán v 15 % sledovaných porostů, střední a silný výskyt nebyl zjištěn. Od srpna do listopadu 2013 bylo v rezervoárech virových zakrslostí obilnin a v novém osevu ozimých obilnin provedeno sledování ve 22 porostech, přičemž slabý výskyt kříška byl zaznamenán v 55 % sledovaných porostů, střední výskyt v 9 % porostů a silný výskyt v 5 %.

Okresy a katastry s výskytem kříška polního:

a) Jaro 2013

Náchod (Krčín), Pardubice (Lhota pod Přeloučí), Svitavy (Strakov), Rychnov nad Kněžnou (Čánka, Králova Lhota u Českého Meziříčí, Rohenice).

b) Podzim 2013 (rezervoáry a nový osev)

Jičín (Drahoraz, Slatiny), Náchod (Nahořany), Pardubice (Lhota pod Přeloučí, Staré Čivice), Rychnov nad Kněžnou (Králova Lhota u Českého Meziříčí), Svitavy (Jevíčko, Kamenec u Poličky, Lezník, Litomyšl, Staré Město), Ústí nad Orlicí (Damníkov, Trpík, Vysoké Mýto).

PŠENICE OZIMÁ

Vzhledem ke krátkodobě ležícím sněhovým pokrývkám byly zaznamenány pouze ojedinělé slabé výskyty **sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** a to např. v okresech Chrudim /lokalita Dřevíkov, Lukavice a Stolany /, Náchod /lokalita Poříčí a Vršovce / Svitavy /lokalita Strakov/ a Pardubice /lokalita Přelouč/.

První výskyty **černě obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech byly zjištěny v okresech Jičín /lokalita Jičín 1.7./, Náchod /lokalita Černčice 17.7./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 26.6./ . Lokálně až střední výskyty byly hlášeny z okresů Trutnov /lokalita Bílé Poličany 30.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Voděrady 22.8./

První hlášení o výskytu **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** přišlo z okresu Trutnov (Velké Svatoňovice 30.5.). Ve stejné lokalitě byl 30.4. zaznamenán již střední výskyt a následně byla střední (lokálně až silná) intenzita této choroby pozorována v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Lípa 17.7./, Náchod /lokalita Černčice 17. 7./, Svitavy /lokalita Moravská Třebová 30.7./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Tisová 31.7./.

První příznaky **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byly zaznamenány v okresech Svitavy /lokalita Karle 29.4./ a Pardubice /lokalita Přelouč 29.5./.

V okrese Jičín /lokalita Úlibice 29.4./ byly zjištěny na patách stébel první skvrny **obecné krčkové a kořenové hniloby pšenice (*Fusarium* spp.)**

Střední výskyty **černání kořenů a báze stébel obilnin (*Gaeumannomyces graminis*)** byly zjištěny v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Bučina 9.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 3.7./.

V okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Ohnišov/ byl pozorován střední výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** a v okresech Pardubice /lokalita Přelouč 7.3./, Ústí nad Orlicí /lokalita Brteč 7.3./ a Jičín /lokality Jičín a Úlibice 11.4./ byly výskyty pouze slabé. Již v půlce dubna byl pozorován silný výskyt v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Přepychy 17.4./ a další následovaly z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 30.4./ a Svitavy /lokalita Koclířov 23.5./ . V ostatních okresech sledované oblasti byly zaznamenány maximálně výskyty střední. V polovině října byl na nově založeném porostu v okrese Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 14.10./ zjištěn první výskyt, ale stejně jako v dalších hlášených případech byly výskyty hodnoceny jako lokální a slabé.

První výskyty **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byly hlášeny z okresů Jičín /lokalita Jičín, 9.5./, Pardubice /lokalita Přelouč 7.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Bohumilice 23.5./ a Chrudim /lokalita Kunčín 16.5./ . Střední výskyty pak byly zaznamenány v okresech Chrudim /lokalita Kunčín 14.6./, Svitavy /lokalita Strakov 13.6./ a Pardubice /lokalita Přelouč 17.6./.

První výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byly pozorovány v okresech Chrudim /lokalita Kunčín 9.4./, Jičín /lokality Jičín a Úlibice 11.4./, Náchod /lokalita Spy 17.4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Bačetín a Dobré 17.4./ . Postupně přicházela hlášení o prvních výskytech této choroby i z ostatních okresů sledované oblasti. Již koncem dubna byly zaznamenány silné výskyty v okresech Trutnov /lokalita Doubravice 22.4./ a Chrudim /lokalita Kunčín 23.4./ . Další hlášení silných výskytů přišla začátkem června z okresů Náchod /lokalita Žďárky 5.6./, Svitavy /lokality Kamenná Horka a Koclířov 6.6./, Trutnov /lokalita Velké Svatoňovice 6.6./ a Žďár nad Sázavou /lokality Černá a Ruda 4.6./.

Střední výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl poprvé zjištěn v okresech Náchod /lokalita Žďárky 24.5./, Chrudim /lokalita Kunčí 14.6./ a Pardubice /lokalita Přelouč 17.6./. První výskyt této choroby v klasech byl zaznamenán v okrese Chrudim /lokalita Kunčí 19.6./ a v následujících týdnech i v ostatních okresech.

V okresech Chrudim /lokalita Kunčí 27.6./, Pardubice /lokalita Přelouč 2.7./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 26.6./ byly pozorovány první výskyty **stéblolamu pšenice (*Oculimacula yallundae*)**.

Koncem června a v průběhu července byly v okresech Jičín /lokality Jičín a Milíčeves 1.7./, Náchod /lokalita Červený Kostelec 2.7./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 28.6./ pozorovány první výskyt běloklasosti způsobené **ružověním klasů pšenice (*Fusarium spp.*)**. Ke zvýšení intenzity napadení na střední výskyty docházelo jen sporadicky – hlášeno např. z okresů Chrudim /lokalita Kunčí 23.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Voděradý 22.8./.

Laboratorně byla zakrslá snětivost pšenice (***Tilletia controversa***) potvrzena v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Havlíčkův Brod), Svitavy /lokalita Svitavy/ a Ústí nad Orlicí /lokalita Dvořisko/.

První výskyty nymf **kyjatyk osení (*Sitobion avenae*)** byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Hněvkovice 16.5./ a Hradec Králové /lokalita Praskačka 15.5./. V okresech Hradec Králové /lokality Humburky a Mžany 13.6./ a Ústí nad Orlicí /lokality Libecina a Řepníky 14.6./ byla jejich přítomnost zjištěna již i v klasech. Lokálně až střední výskyt byl pozorován v okrese Jičín /lokalita Jičín 1.7./.

V okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 2.5./, Trutnov /lokalita Velké Svatoňovice 2.5./ a Náchod /lokality Spy 23.5. a Žďárky 24.5./ byly zaznamenány první výskyty **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)**. Slabé výskyty v klasech byly zjištěny v okresech Náchod /lokalita Spy 21.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 21.6./ a střední v okrese Náchod /lokalita Žďárky 10.7./.

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** v porostech pšenice ozimé byly pozorovány v okresech Náchod /lokalita Spy 16.5./, Svitavy /lokality Cerekvice a Sedliště 22.5./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 11.6./ a Chrudim /lokalita Kunčí 14.6./. Pouze v okrese Jičín /lokalita Jičín 1.7./ byl zjištěn výskyt střední. Na nově založených porostech v okrese Pardubice /lokalita Přelouč 23.10./ byl zjištěn první výskyt tohoto škůdce.

První výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema sp.*)** nebo jejich požerků byly pozorovány v okresech Chrudim /lokalita Kunčí 23.4./, Jičín /lokality Jičín a Úlibice 23.4./, Trutnov /lokalita Doubravice 22.4./ Pardubice /lokalita Přelouč 24.4./, Ústí nad Orlicí /lokalita Vysoké Mýto 26.4./, Náchod /lokality Velké Poříčí 25.4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Králova Lhota a Opočno 24.4./. Pouze v okrese Jičín /lokalita Žlunice 17.5./ byl pozorován silný výskyt dospělců a první nakladená vajíčka byla zjištěna v okresech Náchod /lokalita Spy 3.5./, Svitavy /plošně/, Havlíčkův Brod /lokalita Věž 9.5./ a Chrudim /lokalita Kunčí 7.5./. První nálezy larev byly hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Kunčí 22.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Spy 23.5./, Svitavy /lokality Cerekvice a Sedliště 22.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky 23.5./, Pardubice /lokalita Přelouč 29.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá 29.5./. Většinou se jednalo o výskyty slabé, pouze v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 5.6./, Ústí nad Orlicí /lokalita Jehnědí 7.6./ a Havlíčkův Brod /lokalita Kámen 7.6./ byl výskyt hodnocen jako střední.

První slabé výskyty larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byly zjištěny v okresech Náchod (Velké Poříčí 7.5.) a Hradec Králové (Praskačka 29.5.). První úlovky

dospělců ve feromonových lapácích byly zaznamenány v okresech Náchod /lokalita Spy 9.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 9.7./ a již 17.7. odpovídaly počty ulovených jedinců na obou pozorovacích bodech intenzitě střední.

JEČMEN OZIMÝ

První, lokálně slabé výskyty **sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** byly zaznamenány v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Džbánov 10.3./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 9.4./. Pouze v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Třebovice 25.4./ byl zjištěn výpadek rostlin v rozsahu asi 25% způsobený touto chorobou.

První výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** byl zjištěn 29. 5. v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 29.5./.

V okrese Trutnov /lokalita Dubenec a Velké Svatoňovice 2.5./ byl zjištěn první silný výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby ječmene (*Cochliobolus sativus*)** a následně v okresech Chrudim /lokalita Dřevíkov 3.5./, Hradec Králové /lokalita Humburky 7.5./ a Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 11.6./ byly zaznamenány první nálezy příznaků této choroby.

Na jaře byla zjištěna silná přetrvávající infekce **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Džbánov/ a slabá v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice/. Již od poloviny dubna byly postupně hlášeny silné výskyty z okresů Jičín /lokalita Doubravice 16.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Opočno 17.4./, Ústí nad Orlicí /lokalita Vysoké Mýto 26.4./ a Trutnov /lokalita Doubravice 30.4./. V okresech Chrudim /lokalita Dřevíkov 28.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Měřín 29.5./ byl koncem května na některých lokalitách zaznamenán nástup polní rezistence k této chorobě. V průběhu podzimu byly na nově založených porostech zaznamenány pouze slabé výskyty, jen v okrese Rychnov nad Kněžnou byla intenzita napadení hodnocena jako střední.

První výskyt **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda f.sp. hordei*)** byl pozorován v okresech Chrudim /lokalita Možděnice 17.7./.

První výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl zaznamenán v okresech Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 17.4./ a Svitavy /lokalita Lubná 16.4./. Následně pak v okresech Chrudim /lokalita Dřevíkov 23.4./, Jičín /lokalita Sedličky 25.4./ a Trutnov /lokalita Doubravice 22.4./. Již koncem dubna bylo v okrese Trutnov /lokalita Doubravice 30.4. a Velké Svatoňovice 15.5./ napadení porostu hodnoceno jako silné. Další silné výskyty byly hlášeny z okresů Jičín /lokalita Jičín 22.5./, Hradec Králové /lokalita Kratonohy a Humburky 23.5./. První slabé výskyty v nově založených porostech byly zaznamenány v okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 23.10./, Náchod /lokalita Červená Hora 1.11./, Pardubice /lokalita Staré Čívce 5.11./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Přepychy 12.11./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Vysoké Mýto 20.11./.

První zprávy o slabých výskytech **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)** přišly v průběhu dubna z okresů Chrudim (lokalita Dřevíkov 12.4.), Jičín (lokalita Jičín 11.4.), Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 17.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 17.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky 16.4./. Postupně docházelo k rozvoji choroby, ale silné výskyty byly zaznamenány pouze výjimečně na neošetřených plochách. V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Česká Bělá 26.11./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Vysoké Mýto 29.11./ byl zjištěn první výskyt této choroby na nově založených porostech.

Po skončení zimy byly zaznamenány slabé, lokálně i silnější výskyty **tyfulové plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Svařeň -

Setinka 12.4./, Chrudim /lokalita Dřevíkov 17.4./ a Jičín /lokalita Sedličky 25.4./. První příznaky napadení klasů byly pozorovány v okresech Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 11.6./ a Jičín /lokalita Jičín - Sedličky 19.6./ a Hradec Králové /lokalita Písek 24.6./.

V průběhu vegetace byl střední výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** hlášen pouze z okresu Hradec Králové /lokalita Dobřenice 9.5./. Na nově založených porostech byly silné výskyty dospělců zjištěny v okresech Pardubice /lokalita Staré Čívce 1.10./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 23.10./, střední v okrese Hradec Králové /lokalita Dobřenice 22.10./.

Výskyty **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)** byly pozorovány v okresech Jičín /lokalita Jičín 13.5./ a Pardubice /lokalita Staré Čívce 29.5./.

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byly zaznamenány v okrese Náchod /lokalita Králova Lhota 14.5./ a Jičín /lokalita Jičín - Sedličky 19.6./. V nově založených porostech tento druh mšice poprvé zjištěn v okrese Pardubice /lokalita Staré Čívce 23.10./.

První okřídlené mšice **kyjatyk osenní (*Sitobion avenae*)** byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokality Mžany a Sadová 15.5./ a Trutnov /lokalita Doubravice 5.6./. Výskyt bezkřídlých samiček byl poprvé zaznamenán v okresech Trutnov /lokalita Doubravice 11.6./ a Jičín /lokalita Jičín - Sedličky 19.6./.

V okrese Trutnov /lokality Křižanov, Slatina nad Úpou a Litoboř 21.10./ bylo zaznamenáno lokálně silné poškození porostů **bzunkou ječnou (*Oscinella frit*)**.

První výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema* sp.)** byly z okresů hlášeny následovně: Trutnov /lokalita Doubravice 22.4./, Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 23.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 24. 4./, Náchod /lokalita Vršovce 25.4./, Jičín /lokalita Sedličky 25.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Měřín 25.4./. V okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 3.5./ a Svitavy /lokalita Vítějeves 29.4./ byla poprvé nalezena již i jejich vajíčka. Nálezy larev byly postupně hlášeny z okresů Jičín /lokalita Jičín 22.5./, Pardubice /lokalita Staré Čívce 29.5./, Žďár nad Sázavou /lokalita Měřín 29.5./ a Trutnov /lokalita Doubravice 5.6./.

ŽITO

Střední výskyt **padlí žita (*Blumeria graminis*)** byl pozorován v okrese Náchod /lokalita Bohdašín 15. 5./.

Střední výskyty **černé rzivosti trav (*Puccinia graminis*)** a **septoriové listové skvrnitosti (*Mycosphaerella graminicola*)** byly pozorovány v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Mokré 21.6./.

První výskyt **námelovitosti žita (*Claviceps purpurea*)** byl zaznamenán v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Velké Meziříčí 28.6./.

TRITIKALE

Z okresu Ústí nad Orlicí /lokalita Česká Třebová 26.4./ byl hlášen silný výskyt **padlí travní (*Blumeria graminis*)**.

JEČMEN JARNÍ

Z většiny okresů byly hlášeny střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)**, pouze v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Ohnišov 23.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Krátká Ves 14.6./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá 13.6./ bylo napadení hodnoceno jako silné.

První výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na vzešlých porostech byl postupně hlášen z okresů Chrudim /lokalita Vítanov 15.5./, Jičín /lokalita Nemyčeves 22.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá 23.5./ . V okresech Hradec Králové /lokality Dobřenice a Plačice 16.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Sázavka 24.5./, Chrudim /lokalita Vítanov 23.5./ a Trutnov /lokalita Havlovice 29.5./ bylo napadení porostů touto chorobou vyhodnoceno jako střední, lokálně až silné. Po zbývajících část vegetace byly výskyty na slabé až střední úrovni.

Středí výskyty **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)** byly zaznamenány v okrese Svitavy /lokality Cerekvice 23.5 a Hradec nad Svitavou 13.6./ a silný v okrese Hradec Králové /lokalita Třebechovice 2.7./.

První výskyty **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda*)** byly zaznamenány v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Poděbaby 8.7./ a Chrudim /lokalita Třebřichy 11.7./

Již začátkem května byly hlášeny první výskyty **kohoutků (*Oulema sp.*)** z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 2.5./, Pardubice /lokalita Přelouč 7.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Věž 9.5./ a Chrudim /lokalita Vítanov 15.5./ . První nálezy vajíček byly zjištěny v okresech Chrudim /lokalita Vítanov 23.5./, Jičín /lokalita Nemyčeves 22.5./ a Pardubice /lokalita Přelouč 23.5./ . Od začátku června byly již pozorovány larvy – jako střední byly výskyty hodnoceny např. v okresech Náchod /lokalita Stárkov 13.6./ a Chrudim /lokalita Vítanov 29.6./.

OVES

Ve vzorku odebraném z množitelského porostu v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Doudleby nad Orlicí 15.7./ byla laboratorně potvrzena přítomnost **virové červenolistosti ovsu (*Barley yellow dwarf virus*)** a **virové zakrslosti ovsu (*Wheat dwarf virus*)**.

KUKUŘICE SETÁ

První pouze slabé výskyty **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** byly postupně zjištěny v okresech Hradec Králové /lokality Polisy 17.7. a Praskačka 21.8./, Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 21.8./, Jičín /lokalita Úlibice 22.8./, Havlíčkův Brod /lokalita Kožlí 11.9./ a Náchod /lokality Krčín a Lhota 10. 9./.

V okrese Jičín /lokalita Soběraz 9.9./ byl pozorován střední výskyt **černí (*Alternaria spp.*)** a první výskyty byly zaznamenány v okrese Náchod /lokality Provodov, Černčice a Krčín 11. 9./.

Ke dni 20.6. byly nainstalovány po celé oblasti feromonové lapáky za účelem monitorování výskytu **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica viginifera*)**. Do nárazníkového pásma šíření byly v naší oblasti zařazeny okresy Jičín, Náchod a Trutnov. Zbývajících okresy byly zařazeny do zóny kontinuálního šíření. Veškeré informace o údajích z monitoringu tohoto škůdce jsou v následující tabulce.

Výsledky monitoringu bázlivce kukuřičného OBO Havlíčkův Brod v roce 2013

Okres	Katastr	Datum prvního výskytu bázlivce na pozorovacím bodě	Celkový počet brouků zachycených na pozorovacím bodě
Havlíčkův Brod	Kožlí	2.8.	384
	Petrkov	2.8.	503
Hradec Králové	Osice	21.8.	123
	Praskačka	26.8.	36
Chrudim	Trhová Kamenice	1.8.	366
Jičín	Miletín	30.7.	9
	Úlibice	22.8.	1
	Vitiněves	26.8.	3
Náchod	Krčín	30.7.	3
	Velké Poříčí	13.8.	609
	Lhota za Červeným Kostelcem	30.8.	2
Pardubice	Brloh u Přelouče	13.8.	92
	Trnávka	23.7.	66
Rychnov nad Kněžnou	Slemeno	7.8.	264
Svitavy	Lány u Litomyšle	13.8.	31
	Hradec nad Svitavou	22.8.	26
Trutnov	Choustníkovo Hradiště	6.8.	23
	Dvůr Králové nad Labem	6.8.	24
	Havlovice	1.8.	19
Ústí nad Orlicí	Dolní Dobrouč	5.8.	312
	Sedlec u Vraclavi	6.8.	589
	Skořenice	8.8.	683
Žďár nad Sázavou	Milíkov	16.8.	8
Celkem			4176

První výskyty v nárazníkové zóně byly zjištěny a potvrzeny v okresech Jičín (lokalita Miletín 30.7.), Náchod (lokalita Krčín 30.7.) a Trutnov (lokalita Havlovice 1.8.).

Poslední úlovek ve feromonovém lapáku byl zaznamenán na pozorovacím bodě v okrese Pardubice /lokalita Brloh u Přelouče 15.10./.

Při vyhodnocování úlovků ze světelného lapače v okrese Jičín /lokalita Holovousy 8.7 a 10.7./ byla zaznamenána vlna náletu **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)**. Jeho housenky byly poprvé zjištěny ve stoncích v okrese Náchod /lokalita Provodov 23.7./ a následně i v okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 21.8./.

V okrese Jičín /lokalita Vitiněves 29.5./ bylo zjištěno silné napadení středových listů **bzunkou ječnou (*Oscinella frit*)**.

Na listech a pod listeny byly v okresech Jičín /lokality Vitiněves a Drštěkryje 16.9./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Sedlec 17.9./ pozorovány střední až silné výskyty **mšic (*Aphidide spp.*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ

V okrese Jičín /lokalita Moravčice 4.6. a Slatiny 17.6./ byl pozorován na spodních listech přetrvávající slabý výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)**.

Pouze slabý výskyt **mykoferelové hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** byl zaznamenán v okrese okrese Jičín /lokalita Moravčice 14.6./.

Z okresů Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 22.5./ a Svitavy /lokalita Mikuleč 22.5./ přišla hlášení o prvních výskytech **fusariové kořenové hniloby hrachu (*Haematonectria haematococca*)**.

První ohniskově až střední výskyty **fusariového vadnutí hrachu (*Fusarium oxysporum* sp.pisi)** byly pozorovány v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 13.6./, Náchod /lokalita Velká Jesenice 21.6./ a Svitavy /lokalita Mikuleč 28.6./. V okresech Chrudim a Náchod byly následně výskyty hodnoceny jako silné.

První výskyt **strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** na listech byl zjištěn v okresech Náchod /lokalita Velká Jesenice 31. 5./, Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 17.7./ a v následujících týdnech došlo k rozšíření choroby na lusky.

Hlášení o prvních výskytech **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** přicházela postupně z okresů Chrudim /lokalita Nemošice 14.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Tisová 16.5./, Hradec Králové /lokalita Chlumec nad Cidlinou 20.5./ a Náchod /lokalita Velká Jesenice 23.5./. I díky insekticidní ochraně zůstávaly v následujících týdnech většinou výskyty na slabé úrovni. Silný výskyt byl zjištěn v okrese Hradec Králové /lokalita Mžany 13.6./ a poté v okrese Žďár nad Sázavou /lokality Jámy a Ruda 3.7./.

První slabý výskyt **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** byl hlášen postupně z okresů Jičín /lokalita Popovice 29.4./, Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 2.5./, Pardubice /lokalita Nemošice 7.5./, Svitavy /lokalita Oldřív 9.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Tisová 9.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Jámy 7.5./.

Výskyty min způsobené larvami **vrtalek (*Liriomyza* sp.)** byly zaznamenány v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 22.5./, Pardubice /lokalita Nemošice 24.5./ a Jičín /lokalita Moravčice 4.6./.

Koncem května začala postupně přicházet hlášení o prvních úlovcích **obaleče hrachového (*Laspeyresia rusticella*)** ve feromoných lapácích z okresů Jičín /lokalita Moravčice 22.5./, Svitavy (Mikuleč 30.5.), Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 13.6./, Pardubice /lokalita Nemošice 18.6./ a Náchod /lokalita Velká Jesenice 21.6./. První výskyt larev byl zjištěn v okrese Hradec Králové /lokalita Stěžery 17.7./.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ

První výskyt **alternariové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria brassicae*)** na listech byl pozorován v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 28.5./ a Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 5.6./. I na šešulích byla tato choroba zjištěna v okresech Pardubice /lokalita Staré Čívce 28.6./ a Trutnov /lokalita Chroustov 30.7./.

První hlášení o slabém výskytu **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na bázích stonků přišla postupně z okresů Chrudim /lokalita Podlíšťany 17.6./, Jičín /lokalita Jičíněves 19.6./ a Trutnov /lokalita Dehtov 26.6./. V těchto okresech došlo postupně k nárůstu výskytu až na střední intenzitu. Při monitoringu po sklizni byl zjištěn její silný výskyt v okresech Jičín /lokalita Valdice 21.8./ a Trutnov /lokalita Chroustov 20.8./.

Při prohlídkách porostů v zimních měsících bylo zjištěno v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany/, Náchod /lokalita Rasošky/ a Ústí nad Orlicí /lokalita Džbánov/ lokálně až silné napadení rostlin **fomovým černáním stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)**. První výskyty skvrn s piknidami na listech byly zjištěny v okresech Náchod /lokalita Vestec u Hoříček 8.4./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 9.4./. Napadení stonků bylo zjištěno v okresech Trutnov /lokalita Chroustov 5.6./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 3.7./. Na nově založených porostech byly zaznamenány výskyty této choroby v okresech Náchod /lokalita Spy 16.10./, Pardubice /lokalita Přelouč 9.10./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Kršice 23.10./, Svitavy /lokalita Hradec nad Svitavou 15.10./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 11.10./. Střední intenzity napadení bylo postupně dosaženo v okresech Náchod, Svitavy a Rychnov nad Kněžnou.

Byla zaznamenána další lokalita zamořená **nádorovitostí kořenů brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)** v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Skořenice/.

Z okresů Náchod /lokalita Vestec u Hoříček 8. 4. a Stolín 9. 4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bačetín 17. 4./ byly hlášeny první, lokálně až střední výskyty **plísňě brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*)**.

První výskyty **šedé plísnovitosti brukvovitých (*Botrytis cinerea*)** byly hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Podlíšťany 28.5./ a Trutnov /lokalita Chroustov 5.6./. Po té přicházela z celé oblasti hlášení o slabých, sporadických výskytech. Na stoncích byly zaznamenány první příznaky v okrese Chrudim /lokalita Podlíšťany 13.6./ a na šešulích v okrese Trutnov /lokalita Dehtov 26.6./. Slabý výskyt této choroby na okrajích porostu byl pozorován v okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 11.12./.

První výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byly hlášeny z okresů Trutnov /lokalita Chroustov 20.5./, Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady u Velké Bíteše a Velká Bíteš 13.6./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 13.6./. Jen výjimečně byly zaznamenány výskyty střední. Při monitoringu v nově založených porostech nebyly zjištěny výskyty, nebo se jednalo o výskyty slabé - Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany/, Chrudim /lokalita Podlíšťany/, Náchod /lokalita Spy/ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Křivice/.

Až poměrně pozdě byly v Mörickeho miskách zaznamenány první úlovky **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** - okresy Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 21.4./, Náchod /lokalita Stolín 15.4./, Pardubice /lokalita Staré Čívce 16.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 17.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Přepychy a Slatina nad Zdobnicí 15.4./. Jako silné byly hodnoceny výskyty v okresech Jičín /lokalita Vrbice 23.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 30.4./ a Náchod /lokalita Stolín 10.5./.

Imága **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephala*)** byla poprvé zaznamenána v okresech Trutnov /lokalita Horní Dehtov 14.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Svatý Jiří a Koldín 12.4./. V okrese Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov a Jitkov 19.4./ byly zjištěny v Mörickeho miskách střední výskyty a ve stejném okrese /lokalita Maleč a Okrouhlička 25.4./ byly již objeveny larvičky. Na nově založených porostech byl tento škůdce pozorován poprvé v okresech Hradec Králové /lokalita Smiřice 12.9./, Jičín /lokalita Valdice 6.9./, Náchod /lokalita Spy 10.9./, Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 10.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Skršice 10. 9./.

První nálety **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** a **krytnosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** byly pozorovány v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 9.4./, Havlíčkův Brod /lokality Kochánov a Lípa 14.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 12.4./, Trutnov /lokalita Horní Dehtov 14.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Janovičky 9.4./. Velmi rychle došlo k nárůstu počtu imág a výjimkou nebyly ani silné výskyty – Havlíčkův Brod, Chrudim, Náchod a Trutnov. Pardubice (Lhota pod Přeloučí 17.3.), Havlíčkův Brod (Kožlí 18.3.), Ústí nad Orlicí (Luková, Řepníky, Slatina, Seč a Kameničná 18.3.) a Jičín (Radim 18.3.). V okresech Trutnov /lokalita Chroustov 20.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Rovečné 24.5./ bylo pozorováno kladení vajíček tímto škůdcem.

Začátkem května byly prakticky ze všech okresů hlášeny první nálety **šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**. Po celou dobu zůstávaly jejich výskyty slabé, pouze na okrajích pozemků zvýšené – lokálně až střední. První výskyt larev byl pozorován v okresech Svitavy /lokality Litomyšl 27.5. a Hradec nad Svitavou 28.5., Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 29.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Nové Sady u Velké Bíteše a Velká Bíteš 30.5./.

Požerky na kořenech způsobené larvami **květilky zelné (*Delia radicum*)** byly pozorovány v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 23.10./ a Ústí nad Orlicí /lokality Choceň, Řepníky, Svatý Jiří a Vraclav 20.11./.

První hlášení o výskytech imág **bejlo morky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** přišla z okresů Pardubice /lokalita Staré Čívce 9.5./, Svitavy /lokalita Osík 9.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Jitkov 10.5./, Trutnov /lokalita Chroustov 9.5./, Jičín /lokalita Milovice 9.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Letohrad 9.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Velká Bíteš a Nové Sady u Velké Bíteše 7.5./. Během několika dní byl pozorován jejich výskyt i v ostatních okresech sledované oblasti. Přítomnost larev v šešulích byla nejdříve zaznamenána v okresech Jičín /lokalita Valdice 22.5./, Pardubice /lokalita Staré Čívce 24.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Velká Bíteš 24.5./. Intenzita napadení byla většinou slabá s výjimkou okrajů porostů, případně neošetřovaných ploch.

Výskyty **slimáčka (*Deroceras spp.*)** s nutností použití moluskocidů byly zaznamenány v okresech Jičín /lokalita Lužany 21.8./, Havlíčkův Brod /lokality Česká Bělá, Kochánov a Kožlí 18.10./ a Pardubice /lokalita Semín 20.10./. V okrese Havlíčkův Brod /lokality Česká Bělá a Krucemburk/ bylo zaoráno asi 40 ha nově založených porostů.

Při jarním monitoringu **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zjištěny převážně střední výskyty, pouze v okresech Jičín /lokality Úlibice a Valdice 11.4./, Svitavy /lokalita Záhrad 12.4./ a Trutnov /Chroustov 9.4./ se jednalo o výskyty silné. Bylo hlášeno poměrně časté použití rodenticidů. Při podzimních odpočtech obsazenosti nor byly zjištěny lokálně střední výskyty v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Vraclav 17.9./, Svitavy /lokalita Janov 15.10./, Svitavy (Čistá u Litomyše a Pomezí), Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 14.11./ a Hradec Králové /lokalita Nový Bydžov 11.12./.

MÁK SETÝ

První příznaky napadení **šedou plísnovitostí máku (*Botrytis cinerea*)** byly pozorovány v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 11.6./, Ústí nad Orlicí /lokalita Šnakov 21.6./ a Svitavy /lokalita Široký Důl 28.6./. Jako střední (škodlivé) bylo vyhodnoceno napadení porostu v okrese Jičín /lokalita Bašnice 30.7./.

První výskyty **pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*)** byly zjištěny v okresech Jičín /lokalita Milovice 11.6./ a Ústí nad Orlicí /lokality Koldín a Šnakov 14.6./. Dále byla tato choroba zaznamenána v okresech Chrudim /lokalita Lukavice 3.7./,

Hradec Králové /lokalita Osice 17.7./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Sklené nad Oslavou 17.7./.

Výskyty **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** byly postupně hlášeny z okresů Ústí nad Orlicí /lokalita Šnakov u Vysokého Mýta 24.5./, Hradec Králové /lokalita Praskačka 4.7./ a Jičín /lokalita Milovice 26.6./. Střední výskyt byl pozorován pouze v okrese Náchod /lokalita Červený Kostelec 16. 7./.

První slabé výskyty **mšice makové (*Aphis farae*)** byly zjištěny v porostech v okresech Jičín /lokalita Nemyčeves 22.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Šnakov u Vysokého Mýta 24.5./ a Hradec Králové /lokalita Praskačka 5.6./. Pouze v okrese Jičín /lokalita Nemyčeves 2.7./ byl následně zjištěn počet odpovídající střednímu výskytu.

První, lokálně až střední výskyty **krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*)** byly hlášeny z okresů Jičín /lokalita Bašnice 9.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Stříhanov 7.5./. Již během několika dnů byly výskyty v okresech Ústí nad Orlicí /lokality Koldín, Synkov, Helvíkovice 16.5./ a Náchod /lokalita Zábrodí 22.5./ hodnocen jako střední. Larvy byly poprvé zjištěny v okrese Žďár nad Sázavou /lokality Sklené nad Oslavou 13.6., Nyklovce 17.6. a Bystřice nad Pernštejnem 20.6./ a na lokalitě Bystřice nad Pernštejnem byla 28.6. intenzita posouzena jako silná.

SLUNEČNICE

První výskyt **bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl pozorován v okrese Pardubice /lokalita Dubany 17.7./ na bázích stonků a již 6.8. bylo na této lokalitě pozorováno rozšíření i na listy a úbory - střední napadení.

OKOPANINY

BRAMBOR OBECNÝ

První výskyty **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru (*Pectobacterium atrosepticum*)** byly zjištěny v okresech Jičín /lokalita Slatiny 14.6./ a Chrudim /lokalita Možděnice 18.6./. Především na plochách postižených záplavami byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod /lokality Kožlů a Věž 3.7./, Chrudim /lokality Možděnice a Tuněchody 1.7./ a Hradec Králové /lokalita Ploštice 2.7./ lokálně až silné výskyty této choroby.

Hlášení o prvních výskytech **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** mimo plochy malopěstitelů přišla z okresů Havlíčkův Brod /lokality Lípa 17.6. a Železné Horky 21.6./, Chrudim /lokalita Chrudim 19.6./, Jičín /lokalita Slatiny 17.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Zábrodí 20. 6./. K nárůstu výskytů došlo jen minimálně a to především v porostech bez ošetření fungicidy. Silný výskyt byl zaznamenán pouze v okresech Chrudim /lokalita Chrudim 27.6./ a Svitavy /lokalita Litomyšl 27.6./. Jako střední byl hodnocen výskyt v okresech Hradec Králové /lokality Plačice a Předměřice nad Labem 17.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Zábrodí 16. 7./. K přenosu na hlízy došlo pouze výjimečně.

První pozorování brouka **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byla hlášena z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov zahrádky 9.5./, Hradec Králové /lokalita Dobřenice 16.5./ a Jičín /lokality Miletín 20.5. a Slatiny 22.5./. Nález jejich vajíček byl hlášen z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita Albrechtice nad Orlicí zahrádky 6.6./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Světnov 15.6./, larvy byly poprvé zjištěny v okrese Chrudim /lokalita Chrudim 13.6./. První výskyt larev byl pozorován v okrese Jičín /lokalita Slatiny 17.6./,

v ranobramborářské části okresu Chrudim a Pardubice /lokalita Turkovice 2.7./ . Lokálně střední výskyty larev byly pozorovány v okresech Hradec Králové /lokality Plačice a Předměřice nad Labem 17.7./, Svitavy /lokalita Sebranice 8.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Kamenice 16. 7./, jako silný byl hodnocen výskyt v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Tisová 30.7./.

CUKROVKA

Výskyty cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cerkospora beticola*) byly zaznamenány postupně od poloviny června v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Šnakov 14.6./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 21. 6./, Jičín /lokalita Vitiněves 2.7./, Chrudim /lokalita Medlešice 11.7./ a Svitavy /lokalita Sloupnice 11.7./ . Po celou vegetaci zůstávaly výskyty této choroby na slabé úrovni.

V okrese Jičín, /lokalita Vitiněves 10.7. a 17.7./ byl zjištěn na výměře 35 ha ohniskový výskyt (střední) poškození řepy – chrástu a bulev. V odebraném vzorku byl diagnostickou laboratoří SRS Olomouc potvrzen výskyt chorob bulvy řepné: fusariová žloutenka řepy (*Fusarium oxysporum*) a na poškozených rostlinách ještě další patogen rizoktoniová kořenová a krčková hniloba řepy (*Thanatephorus cucumeris*)

Přítomnost okřídlených samic mšice makové (*Aphis farae*) byla prvně pozorována v okresech Chrudim /lokality Řestoky u Chrasti 9.5. a Medlešice 29.5./, Pardubice /lokalita Lipoltice 29.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Křovice 30.5./ . První kolonie po sekundárním přeletu byly pozorovány v okresech Pardubice /lokalita Lipoltice 17.6./ a Jičín /lokalita Popovice 2.7./

V okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 23.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Slatina 24.5./ byly zaznamenány pouze slabé výskyty vajíček květilky řepné (*Pegomya hyoscyamin*).

Během vegetace byly zaznamenány v okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 2.5./, Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 9.5./ a Pardubice /lokalita Lipoltice 15.5./ pouze slabé výskyty dřepčíků (*Chaetocnema spp.*).

V okrese Jičín /lokality Lužany a Milíčeves 17.7./ byl zjištěn silný výskyt plevelných řep (Weed beet) a jako střední byl hodnocen výskyt v okresech Náchod /lokalita Nahořany 17.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 17.7./.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA

Střední výskyty hraboše polního (*Microtus arvalis*) byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokalita Humburky 18.11./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobruška 5. 11./ a plošně v nižších a středních polohách okresu Svitavy. Lokálně silné výskyty byly pozorovány v okrese Svitavy /lokalita Litomyšl 28.11./

OVOCNÉ DŘEVINY

JABLOŇ

První výskyty příznaků **virové mozaiky jabloně (Apple mosaic virus)** na listech byly pozorovány v okrese Jičín /lokalita Úlibice 6.6./.

První výskyt **moniliniové hniloby plodů (Monilinia fructigena)** byl zjištěn v okresech Jičín /lokality Drahoraz a Úlibice 17.7./ a Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 19.8./ Na zahrádkách v okresech Náchod /lokalita Náchod 15.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří 15. 9./ byl výskyt hodnocen jako střední.

První příznaky napadení květních růžic **padlím jabloňovým (Podosphaera leutotricha)** byly pozorovány v okresech Hradec Králové /lokalita Libčany 7.5./ a Jičín /lokalita Lužany 9.5./ Na náchylných odrůdách v okresech Svitavy /lokalita Litomyšlsko 17.5./ a Náchod /lokalita Červená Hora 22.5./ byly zjištěny až střední výskyty.

V okresech Hradec Králové /lokalita Libčany 15.5./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 22.5./ byl pozorován první slabý výskyt **strupovitosti jabloně (Venturia inaequalis)**. V okrese Jičín /lokalita Úlibice 23.5./ byl již výskyt hodnocen jako silný a v okrese Hradec Králové /lokalita Předměřice nad Labem 22.5./ jako střední. První výskyt na plodech byl zjištěn v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 11.6./.

Silný výskyt dospělců invazní **ostnohřbetky ovocné (Stictocephala bisonia)** byl zjištěn v ovocné školce v okrese Jičín /lokalita Podhorní Újezd 22.8./.

První výskyty kolonií **vlnatky krvavé (Eriosoma lanigera)** byly zjištěny na větvích a kmenech v okresech Pardubice /lokalita Svinčany 23.5./ a Jičín /lokalita Úlibice 30.5./ Lokálně až středních výskytů bylo dosaženo v okrese Jičín /lokality Drahoraz a Úlibice 17.7./.

V okrese Jičín /lokalita Úlibice, 16.4./ byl při sklepávání zjištěn první (střední) výskyt dospělců **květopase jabloňového (Anthonomus pomorum)**. Slabé výskyty tohoto škůdce byly zaznamenány i v okresech Náchod /lokalita Náchod 21.4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří 21.4./ První vajíčka byla zjištěna v okrese Jičín /lokalita Úlibice 25.4./ a ve stejné lokalitě byly 2.5. pozorovány již i larvy. Koncem května již byly v okresech Jičín /lokalita Úlibice 23.5./ a Náchod /lokalita Červená Hora 22.5./ ve zhnědlých květních poupatech s vyžraným obsahem květů zjištěny i kukly.

Při sklepávání a na lepených deskách byla nalezena imaga **pílatky jablečné (Hoplocampa testudinea)** v okrese Jičín /lokality Úlibice a Miletín 7. – 10.5./, první výskyt vajíček byl zjištěn v okrese Hradec Králové /lokalita Předměřice 16.5./ a střední poškození plodů bylo pozorováno v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 17.6./.

První a současně silné výskyty samců **klíněnky jabloňové (Phyllonorycter blancardella)** byly zjištěny ve feromonových lapačích v okresech Pardubice (Svinčany 24.4.) a Jičín /lokalita Úlibice 9.5./ Prakticky až do druhé poloviny srpna byly na všech pozorovacích bodech zjišťovány střední až silné nálety.

Postupně byly hlášeny první úlovky **obaleče jabloňového (Argyroplote variegana)** ve feromonových lapačích z okresů Svitavy /lokalita Svitavy 10.5./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 16.5./, Jičín /lokalita Úlibice 13.5./, Pardubice /lokalita Svinčany 17.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Velká Bíteš 14.5. a Malá Losenice 16.5./ Silný výskyt byl hlášen pouze z okresu Chrudim /lokalita Podlíšťany 19.6./.

První výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapácích byly zaznamenány v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 9.5./, Jičín (Úlibice 13.5.), Pardubice /lokalita Svinčany 17.5./, Svitavy /lokalita Svitavy 17.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Velká Bíteš 16.5./ . Silný nálet byl pozorován nejprve v okrese Jičín /lokalita Úlibice 20.5./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 19.6./ a Náchod /lokalita Červená Hora 4.7./.

První výskyty **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** byly zjištěny následovně v okresech Hradec Králové /lokalita Libčany 9.5./, Náchod /lokalita Červená Hora 10.5./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 16.5./ a Pardubice /lokalita Svinčany 28.5./.

HRUŠEŇ

V okrese Jičín byly pozorovány první symptomy napadení listů, květů a výhonů hrušní **bakteriální spálou růžovitých (*Erwinia amylovora*)** v produkčním sadu /lokalita Lužany 23.5./ a začátkem srpna již vykazovalo charakteristické příznaky více než 300 ks stromů. Z důvodu silného výskytu této choroby bylo přistoupeno v okrese Trutnov /stará výsadba hrušní u silnice Zboží - Choustníkovo Hradiště/ k postupné likvidaci stromů.

První výskyty **rzi hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** byly zjištěny v okresech Svitavy /lokalita Litomyšl 23.5./, Hradec Králové /lokality Hradec Králové, Libčany a Těchlovice 28.5./, Jičín /lokalita Jičín 27.5./, Náchod /lokalita Náchod 29.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Opočno a Pohoří 30.5./.

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany/ byl v říjnu na plodech laboratorně potvrzen výskyt **moniliniové hniloby plodů hrušně (*Monilinia fructigena*)**.

První poškození listů **hálčivcem hrušňovým (*Epitrimerus pyri*)** bylo pozorováno v okresech Pardubice /lokalita Svinčany 9.5./, Jičín /lokalita Lužany 23.5./ a Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 30. 5./.

SLIVONĚ

Začátkem června byl pozorován první výskyt příznaků **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus PPV*)** na listech v okresech Hradec Králové /lokalita Kukleny 6.6./ a Jičín /lokalita Moravčice 4.6. a Kamenice u Konecchlumí 6.6./ a výskyt této virózy byl potvrzen také v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./ . Na podzim byl laboratorně potvrzen výskyt i na další lokalitě v okrese Jičín /lokalita Lužany 30.9./.

První a hned silný nálet **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonové lapáku byl hlášen z okrese Chrudim /lokalita Podlíšťany 2.5./ a následně byly zaznamenány první úlovky v okresech Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 9.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Krátká Ves 12.5./, Ústí nad Orlicí /lokality Němčí, Koldín a Vraclav 10.5./, Jičín /lokalita Kamenice 13.5./, Pardubice /lokalita Svinčany 17.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Velká Bíteš 16.5. a Malá Losenice 16.5./ . V okrese Jičín /lokalita Kamenice 29.7./ byla ve feromonových lapačích zaznamenána nová letová vlna - silný výskyt a první napadení plodů bylo pozorováno v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./.

První střední, lokálně až silné výskyty **pilatky žluté (*Hoplocampa flava*)** a **švestkové (*Hoplocampa minuta*)** byly zaznamenány na lepových deskách v okresech Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 3.5./, Pardubice /lokalita Svinčany 9.5./ a Jičín /lokalita Kamenice 7.5./ . Přítomnost jejich housenic byla poprvé pozorována v okrese Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 16.5./.

V okrese Jičín /lokalita Lužany 16.5./ byl zjištěn kalamitní výskyt **bělokaza švestkového (*Scolytus mali*)**, který zničil více než 9 ha sadu. K přemnožení pravděpodobně přispěly jarní mrazíky v předcházejícím roce.

TŘEŠEŇ, VIŠEŇ

V okresech Náchod /lokality Stolín 2.7. a Jaroměř 17.7./ a Hradec Králové /lokality Těchlovice 15.8./ byly zjištěny střední výskyty **skvrnitosti listů višně (*Blumeriella jaapii*)**.

Lokálně až silné výskyty **moniliniové spály višně (*Monilinia laxa*)** byly zaznamenány v okresech Pardubice /lokality Choltice a Přelouč 16.5., Raškovice 28.5./, Hradec Králové /lokalita Předměřice nad Labem 20.5./, Náchod /lokalita Česká Skalice a Náchod 30. 5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Pohoří 30.5./. Laboratorně byl potvrzen i v okrese Havlíčkův Brod /lokality Chýška a Kochánov 11.6./.

Silný první výskyt kolonií **mšice třešňové (*Myzus cerasi*)** na listech byl zjištěn v okrese Jičín /lokalita Moravčice 30.5./. Další zvýšené výskyty byly zaznamenány v okresech Trutnov /lokalita Velehrádek 30.5./ a Pardubice /lokalita Raškovice u Přelouče 17.6./.

V okresech Jičín /lokalita Drahoraz 17.6./ a Pardubice /lokalita Raškovice u Přelouče 17.6./ byly zachyceny na lepových deskách první dospělci **virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*)**. V okrese Náchod /lokalita Stolín 12.7./ byl pozorován silný výskyt larev v plodech.

BROSKVOŇ

První příznaky **kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*)** na listech byly pozorovány v okresech Pardubice /lokalita Choltice 9.5./, Jičín /lokalita Lužany 23.5./, Náchod /lokalita Černčice 29. 5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Borohrádek 31. 5./. Lokálně až silný výskyt byl hlášen z okresu Svitavy /lokalita Březovsko 31.5./.

Ve vzorku plodů odebraném dne 6.8. v okrese Pardubice /lokalita Choltice/ byl jako původce **moniliniové hniloby plodů broskvoně** určen ***Monilinia fructigena*** a ***Monilinia laxa***.

MERUŇKA

Především na zahradách byly zaznamenány první výskyty **moniliové spály meruňky (*Monilinia laxa*)** – hlášeno z okresů Jičín /lokalita Jičín 13.5./, Pardubice /lokalita Přelouč 16.5./, Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 17.5./ a Ústí nad Orlicí.

DROBNÉ OVOCE

V okrese Jičín /lokalita Úlibice a Jičín 22.4./ byl zaznamenán první výskyt **mšice rybízové (*Cryptomyzus ribis*)** na listech a v okrese Svitavy /lokalita Litomyšl 2.5./ byl již výskyt hodnocen jako střední a po měsíci t.j. 7.6. jako silný.

První výskyt **virového zvratu rybízu (*Black currant reversion associated virus*)** byl zjištěn v okrese Jičín /lokalita Drahoraz 19.6./.

V okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 20.5./ a Jičín /lokalita Miletín 24.5./ byl zaznamenán první výskyt poškozených tj. nakousnutých květních stopek **květoperem jahodníkovým (*Anthonomus rubi*)**.

První příznaky **bílé skvrnitosti listů jahodníku (*Mycosphaerella fragariae*)** byly pozorovány v okrese Jičín /lokalita Miletín 24.5./ a lokálně až střední intenzita napadení byla zjištěna v okrese Pardubice /lokalita Choltice 28.5./.

ZELENINA

V okrese Jičín /lokalita Cholenice 17.10./ byl ve vzorku semene sklizené pažitky pobřežní potvrzen diagnostickou laboratoří výskyt **háďátka zhoubného (*Ditylenchus dipsaci*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

Diagnostickou laboratoří byl potvrzen výskyt **červené sypavky borovice (*Mycosphaerella pini*)** ve vzorcích borovice černé odebraných 22.8. na plantáži vánočních stromků v okrese Pardubice /lokalita Hlavečnick/ - od MRO bylo upuštěno.

První líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** na brslenech bylo pozorováno v okresech Jičín /lokalita Vrbice 11.4./, Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 10.4./ Chrudim /lokalita Tisovec, Podlíšťany a Klešice 17.4./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 16.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Javorník 16.4./. V okresech Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 6.5./ a Svitavy /lokalita Litomyšl 7.5./ byl zaznamenán první výskyt 2. generace. Přelet okřídlených imág byl zjištěn v okresech Chrudim /lokalita Tisovec 15.5./, Svitavy /lokalita Litomyšl 14.5./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 15.5./.

Při sledování výskytu vajíček na zimních hostitelích byl zjištěn silný výskyt pouze v okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 11.12./ a střední výskyty v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 5.12./ a Jičín /lokalita Lázně Bělohrad 10.12. a Vrbice 13.12./. Z ostatních okresů sledované oblasti přišla hlášení o velmi slabých nebo nulových výskytech.

První výskyt a žír dospělců **mandelinky topolové (*Chrysomela populi*)** na mladých listech energetických topolů byl zjištěn v okresech Jičín /lokalita Údrnice 16.5./, Náchod /lokalita Bohdašín 16.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bohdašín v Orlických horách 16.5./ a Trutnov /lokalita Lanžov 20.5./.

V okresech Jičín /lokalita Holovousy 13.8. a Spyšova 20.8./ a Pardubice /lokalita Horní Ředice 16.8./ byl v matečnicích japonských topolů na listech zjištěn silný výskyt **rzivosti topolu (*Melampsora larici-populina*)**. Silné bylo i napadení stromů v okresech Náchod /lokalita Lhota za Červeným Kostelcem, Bohdašín nad Orlicí a Horní Kostelec 12.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bohdašín v Orlických horách 9.9./.

Na pozorovacím bodu Pardubice – Vinice byl 30.4. zjištěn první výskyt dospělců **klíněnky jirovcové (*Cameraria ohridella*)** a následně 2.5. byl již pozorován silný nálet první generace a začátek kladení vajíček na list samičkami klíněnky. Střední výskyt a kladení vajíček bylo následně zaznamenáno v okresech Náchod /lokalita Náchod 16.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Týniště nad Orlicí 15.5./. Ve stejné době byl v okrese Pardubice zjištěn začátek líhnutí jejích larev.

V rámci monitoringu výskytu nového škůdce na azalkách **pilatky americké (*Nematus lipovskyi*)** byl zjištěn výskyt housenic a požerků v okrese Jičín /lokalita Kopidlno zámecký park a Jičín Soudná 30.5. Miletín 3.6., Veliš a Pařezská Lhota 4.6./ a v okrese Trutnov

/lokalita Hostinné 30.5./ byly zjištěny jen drobné požitky na květech a několika listech, podezření na výskyt.

SVĚTELNÝ LAPAČ

První úlovky některých druhů: osenice černé C (*Xestia c-nigrum*), osenice vykřičníkové (*Agrotis exclamationis*) a osenice polní (*Agrotis segetum*) /30.5./, kovolesklec gama (*Autographa gamma*) a můra kapustová (*Lacanobia oleracea*) /6.6./, zavíječ kukuřičný (*Ostrinia nubilalis*) /21.6./, přástevník medvědí (*Arctia caja*) a bekyně velkohlavá (*Lymantria dispar*) /17.8./. Z ostatních škodlivých druhů se poprvé vyskytla /10. a 11.9./ také černopáska bavlníková (*Heliothis armigera*).

Nová lokalita s výskytem cca 100 rostlin bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) byla zjištěna v okrese Pardubice /lokalita Nemošice 1.8./

Za oblastní odbor Havlíčkův Brod zpracoval: Ing. Jiří Jůzl